

Senseende, saa have vi lidt et Nederlag, som vi have beredt os selv. Det har ogsaa forundret mig meget, naar der er Kommuner heri Landet, som have gjort saa stor Modstand mod Ministerens Foranstaltning, at de da ikke have henvendt sig til Domstolene, for at man kunde faae at vide over hele Landet, om Afgjærelsen stemte med Loven eller ikke; thi det er aabenbart, at havde vi liggende for os en Dom for, at Ministeren havde overtraadt sin Berettigelse, det vil sige den Ret, han har i Genhold til den gjældende Lov og Administrationsret, saa er der ingen Tvivl om, at Enhver her i Thinget vilde tiltræde et Forslag, der gik ud paa at badle Ministeren derfor. Det vilde ogsaa lette Thinget dets Stilling, da det er aabenbart, at man saa vilde søge at fremkomme med Forslag, som gik ud paa, at gjøre det umuligt at fortsætte med slige Forholdsregler. — Jeg skal endnu kun bemærke, før jeg forklarer mine Vædringsforslag, at det har ogsaa været mig i høi Grad paafaldende at se, hvor uheldigt disse Foranstaltninger have stødt sammen med de Foranstaltninger, der ere stete i Genhold til en Bevilling paa Finantsloven, idet der er kommet nogle aldeles urimelige Resultater frem; men jeg anser det iøvrigt for en Selvsølg, at man, efter at være bleven gjort opmærksom derpaa, vil sørge for, at ikke nogen Skolelærer saar baade i Pose og Sæd, saar baade ad den ene og den anden Ved Førgøelse af sin Søn, saa at altsaa ikke slige urimelige Tilfælde indtræde som det, der blev oplyst af den ærede Forslagsstiller.

Mine Forslag gaa aldeles ikke ud paa at blande mig ind i Striden mellem den ærede Minister og den ærede Forslagsstiller; men jeg har kun villet, at Thinget skulde referere sig, saa at det ikke kom til at tage en Beslutning, det ikke havde Ret til at vente efterkommet. Det har forekommet mig, at Ordene: „imod Sogneraadets Billie“ tage sig noget underligt ud. Det blev allerede omtalt af den ærede Minister, og jeg tror ogsaa, det vilde være heldigt, om de gik ud. Jeg kjender ikke mere end eet Cirkulære angaaende denne Sags Ordning, nemlig af 12te April 1876, og deri staar ikke et Ord om, at Lønningstillæget skal udredes med eller imod Sogneraadets Billie; det gaar jo kun ud paa at undersøge Forholdene for at faae oplyst, om der er Noget at gjøre eller ikke, om Kommunerne have Naad til at gaa ind paa Sligt eller ikke. Havde der staaet i Forslaget: „uanset Sogneraadets Billie“, vilde jeg have fundet det rigtigere; men i det Hele forekommer det mig, at Sogneraadets Billie lige overfor Loven ikke har en saadan Betydning, at den behøver at fremdrages her. Derfor Ministeren har gjort Noget, der er i Strid med Loven, er det ligegyldigt, enten Kommunerne billige det eller ikke; men saa misbillige vi det her i Aftensdagen, og det er noget Andet. Men det forekommer mig nu, at de Sogneraad, som have misbilliget de

Foranstaltninger, der ere trufne for deres Sogns Vedkommende, have baaret sig meget pjaltet ad, naar de ikke have anslaget Ministeren for Domstolene. Jeg tager aldeles ikke Hensyn til den Slags Sogneraad, der gaa og brumme hjemme, men ikke benytte det Middel, de have i Domstolene, naar de ere overbeviste om, at have Ret i deres Naastand. Jeg skulde ikke være Medlem af et Sogneraad, der havde den Anskuelse, og saa putte det i Kommen! Jeg antager, at vi maaste kunde komme dertil, at der var et eller andet Sogneraad, der vilde tage Mod til sig eller gjøre sig den Uleilighed — thi jeg veed ikke, om det er af Lædhe eller af Frygt, at det ikke hidtil er sket — at bringe en saadan Sag for Domstolene, saa at vi kunde faae en retlig Afgjærelse for os. Det, som det er mig om at gjøre ved mine Forslag, er at faae indskudt den Bemærkning, at, forsaavidt Ministeren har manglet Gjæmmel i den bestaaende Ret, misbillige vi den trufne Foranstaltning; thi vedtages den Bemærkning, antager jeg, at Thinget uden mindste Fare kan stemme for Hovedforslaget (Munterhed). Fare er der vel ikke ved ikke at gjøre det — vi ere jo vant til at bære saa mange Ting, vi ere hundrede Nygge om at bære Ubehagelighederne ved den Mangel paa Hensyn, der vises os i Tilfælde som det foreliggende — men det er dog altid rigtigst ikke at paadrage sin Korporation en saadan Ubehagelighed. Jeg vil dog iøvrigt tillade mig at spørge, om Noget her i Thinget vil staa offentlig op og forsvare den Anskuelse, at vi skulde udtale Misbilligelsen af en Foranstaltning, en Minister har truffet i Genhold til den gjældende Ret? Det maa jeg næsten tro, siden der opstod nogen Munterhed, da jeg sagde, at vi uden Fare kunde stemme for Forslaget, naar mit Vædringsforslag var vedtaget. Det skal jeg imidlertid lade staa hen og kun sige, at, hvis mit Forslag ikke vedtages, stemmer jeg mod Hovedforslaget, idet jeg tror, at dets Vedtagelse er skadelig for Thingets Værdighed.

Kruse: Det er dog vel egentlig derom, at Tvisten dreier sig: hvad der er gjældende Ret; thi var det afgjort og evident afgjort, tror jeg ikke, der vilde blive nogen Strid inellem den ærede Minister og Thinget i denne Sag. Jeg vil kun sige, at jeg ikke antog, at den ærede Forslagsstiller vilde give sit Forslag en saa almindelig Karakter, som han har gjort. Jeg kan nemlig ikke se rettere, end at den ærede Minister paa et vist Omraade er fuldt berettiget til, ligesom Kanselliet tidligere, at forklare og fortolke Anordningen af 1814. Denne Anordning indeholder med Hensyn til Lærernes Lønning visse Bestemmelser, og som Hovedbestemmelse normeres denne Løn til et vist Jordtilliggende og til en vis Sæb- indtægt, men ved Siden deraf har den taget Hensyn til visse andre Indtægter, som komme ad